

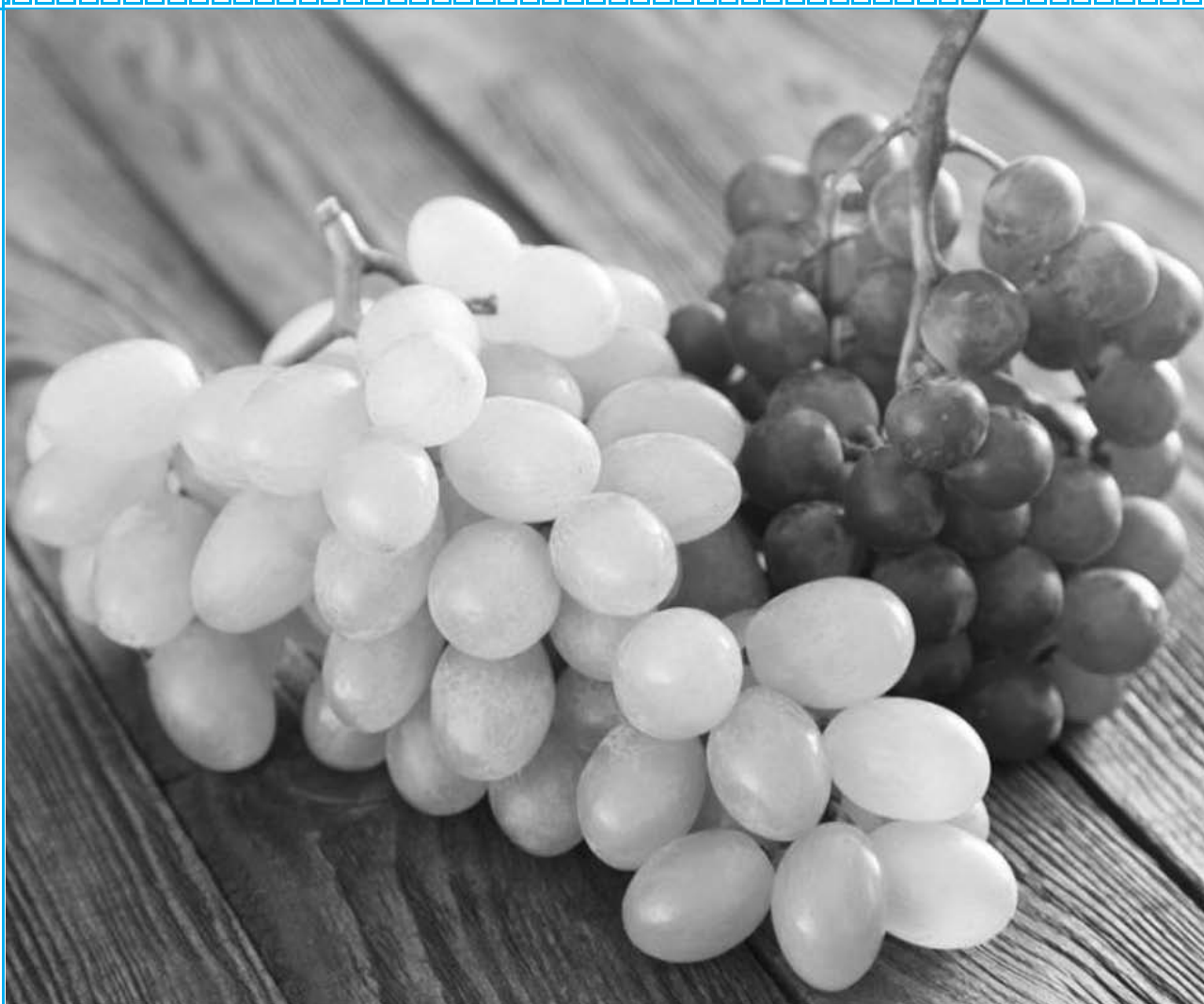
Український ВІСНИК

E-mail:
ukrainskyi.visnyk@gmail.com

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XX. № 17-18 (вересень) 2013

*«У щастя
людського два
рівних є крила:
Троянди й
виноград, красиве
і корисне».*

Максим Рильський

Прочитайте:

- ❖ Папа Франціск визнав український Голодомор геноцидом
- ❖ «Позитивний злам на рівні філії та українців Буковини вже стався»
- ❖ Народження Пресвятої Діви Марії
- ❖ 24 Серпня – День Незалежності України – урочисте відзначення Сучавською філією СУРУ
- ❖ Гуцулка Ксеня
- ❖ Іскра молодості зажевірла знову!
- ❖ Рідна мова?
- ❖ Сторінку письменника

Папа Франціск визнав український Голодомор геноцидом

Нинішній Папа Римський Франціск у книзі «Про небеса і про землю», виданій в 2010 році разом з аргентинським рабином Абрахамом Скорса, заявив: «Люди, які зазнали різанини і гоніння – як під час трьох найбільших геноцидів минулого століття вірмени, євреї та українці боролися за свою свободу».

Нещодавно цю книгу перевидали.

У розділі «Про релігії» Папа Франціск зазначив, що в ХХ ст. великі держави зрівняли з землею міста і села, бо уявили себе богом. «Турки вчинили це відносно вірмен, німці – щодо євреїв, сталінські комуністи – щодо українців. Для вбивства людей вони використовували обговорення про божественні атрибути», – відзначив майбутній Папа. («Укрінформ»)

ПРЕСОВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

X Світовий Конгрес Українців вшанував пам'ять жертв Голодомору в його 80-ту річницю

20 серпня 2013 р. учасники X Світового Конгресу Українців, що проходив у Львові, Україна, разом з місцевими жителями зібралися на одній із головних площ міста, щоб панахидою за померлих вшанувати пам'ять жертв Голодомору.

Делегати та гості X Світового Конгресу Українців, що був присвячений пам'яті жертв Голодомору у зв'язку з 80-ою річницею цього геноциду, пройшли траурною процесією вулицями Львова від Національного університету «Львівська політехніка» до пам'ятника Тарасу Шевченку в центрі міста. Процесію очолила молодь в національних костюмах з 33-ма прапорами країн, в яких діють складові організації Світового Конгресу Українців (СКУ).

Панахиду очолили Владика Ігор (Возьняк), Архієпископ і Митрополит Львівський Української Греко-Католицької Церкви, та Владика Димитрій (Рудюк), Митрополит Львівсько-Сокальської єпархії Української Православної Церкви Київського Патріархату. До них приєдналися ієрархи та духовенство Української Греко-Католицької та Української Православної Церков.

У своєму слові президент СКУ Євген Чолій наголосив на важливості продовжувати працю у питанні міжнародного визнання Голодомору геноцидом, що забрав життя невинних мільйонів українських дітей, жінок і чоловіків.

Генеральний секретар СКУ та голова Міжнародного координаційного комітету в справі Голодомору Стефан Романів закликав усіх українців незалежно від країн їхнього проживання об'єднатися для відзначення 80-ої річниці Голодомору 23 листопада 2013 р., в Міжнародний день пам'яті жертв Голодомору.

Співголова Громадського комітету зі вшанування пам'яті жертв Голодомору Ігор Юхновський розповів про роботу, яка була зроблена в Україні для збереження історичної пам'яті про Голодомор.

Церемонія завершилася покладанням жмуків із 5 обвитих чорною стрічкою колосків пшениці, щоб не забути сумнозвісний «закон про п'ять колосків», який призвів до масових арештів і розстрілів.

Після скорботної панахиди, під час офіційного відкриття X Світового Конгресу Українців у Львівському національному академічному театрі опери та балету ім. Соломії Крушельницької, українській діаспорі було передано сніп пшениці від України. Цей сніп як символ єдності українців усього світу у відзначенні 80-ої річниці Голодомору президенту СКУ Євгену Чолію вручив голова Асоціації фермерів та приватних земле-власників Львівської області Ярослав Кардаш.

ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голові Союзу українців Румунії Пану Степану БУЧУТІ

Шановний пане Бучута!

В ході численних зустрічей з громадянами по всій Україні порушується надзвичайно болюче та чутливе питання пенсійного забезпечення українських трудових мігрантів.

Попри те, що на рівні держави укладено 18 міжнародних договорів з питань соціального (пенсійного) забезпечення за територіальним та пропорційним принципом (Болгарія, Грузія, Естонія, Іспанія, Португалія та інші), це не дозволяє говорити про достатній рівень його врегулювання. Насправді географія трудової міграції українців є значно ширшою – тисячі українців працюють в країнах, з якими у нас немає відповідних двосторонніх угод (особливо це стосується Італії та Німеччини).

Ухваливши Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», держава передбачила з 1 січня 2004 року можливість, добровільної участі громадян України в солідарній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, в тому числі і для тих громадян України, які тимчасово проживають або працюють за межами України.

28 квітня 2013 року набрали чинності зміни до низки законів України щодо добровільної сплати єдиного внеску. Так, передбачено можливість сплати внеску за громадян України, які працюють у розташованих за межами України підприємствах, установах, організаціях (у тому числі міжнародних) з метою реалізації їх прав на пенсійне страхування.

Проте, за офіційною статистикою, наданою Пенсійним фондом України, станом на сьогодні число трудових мігрантів, які уклали договір про добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування складає всього 194 особи. Така низька статистика свідчить про серйозні прорахунки як в самій ініціативі, так і в пропонувані шляхах її реалізації.

Зважаючи на те, що громадська організація «Союз українців Румунії» тісно співпрацює з українським заробітчанами, запрошую експертів та представників до співпраці та пропонує висловити власне бачення шляхів удосконалення пенсійного законодавства України в частині забезпечення прав трудових мігрантів. Ваші пропозиції допоможуть нам в написанні справді реального та ефективного законопроекту, який буде винесений на розгляд українського парламенту.

**З повагою,
Р. КОШУЛИНСЬКИЙ**

Хроніка СУРУ

В період 19-22 серпня пройшов X-ий Світовий Конгрес Українців в Національній Університеті «Львівська Політехніка». Конгрес продовжився до 24 серпня, коли всі українці святкували 22 роки від проголошення Незалежності Української Держави. Подія відбулася з молоддю в Тернополі.

I Союз українців Румунії організував різні події, щоб відсвяткувати Незалежність України, а його представники брали участь у прийнятті, яке організувало Генеральне Консульство у Сучаві на запрошення генерального консула Василя Боєчка. В Бухаресті Посольство України організувало прийняття з участю Його Ексцеленції Посла Теофіла Бауера.

Посольство України запросило представників української громади і на окрему зустріч у своєму приміщенні.

Щодо плану діяльності Союзу українців Румунії в місяці вересні можемо сказати, що мали багато різних культурно-виховних подій, які відбулися і продовжуються.

Цього місяця продовжуємо експедиції до Канева з нагоди святкування 200 років від народження генія українського народу Тараса Шевченка. З Мараморощини ще в серпні відвідали Київ та Канів приблизно 30 осіб, до яких прилучилися учасники із Сату Маре, Клузу та Бухареста. Перебували в Києві та Каневі українці з Банату, а останні до Канева поїдуть українці з Ботошан, Яс, Сучави і Тульчі – около 45 осіб.

Делегація Союзу українців Румунії на чолі з головою СУРУ була запрошена 7-8 вересня на свято м. Рахова, що на Закарпатті, на фестиваль «Гуцульська бринза».

Як відомо, ми маємо договір з Рахівським районом щодо спільної праці в галузі культури та виховання.

13 вересня в Клузі відбулося чергове засідання Ради де, між іншим, було обговорено стан навчання українською мовою. Голова СУРУ та голови філій брали участь у відкритті нового навчального року.

У жовтні заплановані й інші події:

– Караван фольклору на Мараморощині.

– Фестиваль пісні і танців в селах Красний і Вишавська Долина.

В Сучаві відбудеться симпозіум «Сильвестр Яричевський – поет любові». Будуть й інші заходи, що стосуються життя українців Румунії.

**Степан БУЧУТА,
голова СУРУ**

«ПОЗИТИВНИЙ ЗНАН НА РІВНІ ФІЛІІ ТА УКРАЇНЦІВ БУКОВИНИ ВЖЕ СТАВСЯ»

Інтерв'ю з головою Сучавської філії СУРу БОРИСЛАВОМ ПЕТРАШУКОМ

– На Конференції, на якій тебе, Бориславе Петрашук, було обрано головою Сучавської філії СУРу, ти запевнив делегатів, а водночас всіх буковинських українців, що ти «чесний і чистий».

Та чи досить цих моральних рис, аби керувати філією, в якій відбулося стільки бурхливих подій, котрі розділили українців на різні табори, підірвали їх єдність, похитнули довір'я у керівну структуру організації?

– По-перше, хочу подякувати вам, пане Михайлюк, за можливість представитися перед читачами «Українського вісника», розказати про себе та про проблеми українців Буковини як новообраний голова Сучавської філії СУРу.

Мене звали Борислав-Штефан Петрашук. Я народився 5 листопада 1970 року в селі Балківці Сучавського повіту в сім'ї учителів. Здобув вищу освіту, одружений і маю шестеро дітей, всі дівчата. 28 липня був обраний головою Сучавської філії СУРу.

Відповідаючи на перше запитання, хочу запевнити всіх українців Буковини, що я не прийшов «сидіти». Я не знаю, яким мене бачили, чистим і білим, чи брудним і чорним, але в одному я впевнений: я відрізняюся від інших, бо інакше мене були б не «побачили» виборці.

Що стосується виразу «я чесний і чистий», то це було в контексті тих подій, це було сказано спонтанно на такий же «спонтанний» запит голови СУРу пана Бучути.

Я хочу сказати, що філією не керую одноосібно, а з комітетом.

Чи достатньо моїх сил і моральних рис, аби керувати Сучавською філією? Ні, не достатньо. Потрібно створювати команду, яка могла б виробити стратегію, або хоч стратегічний план розвитку української спільноти на Буковині.

Бурхливі події (як ви виражаєтеся), які відбулися на Буковині, не прийшли спонтанно. Вони росли, дозріли і вибухнули. Ви знаєте, я не є новенький у СУРі. В 90-тих роках ми, молоді, не були згідні з недемократичним керівництвом і покинули зал, де відбувалася конференція обрання голови філії. На знак протесту. Мені було двацять із чимось. Ми були ідеалісти і не розуміли, що політика є політикою... І в 2013 році я не все зрозумів і був впевнений, що час подіяв на користь наших українців. Ах, політика...

Але не збулося, як прирікали «зодіаки»... Чому? Та тому, що вже наситилися брехні, хвальби, недіяння, застою, невміння і демагогії. І ще скажу, що мені вже 40 із чимось. Я маю досвід спілкування з різними людьми. В мене є досвід керування організацією.

Так, в філії були табори. Але вони виникли за політичними принципами та інтересами. Я це зрозумів аж... 20 липня 2013 року.

– Якими критеріями ти керувався, обираючи собі співробітників – членів комітету? Чи не демократичніше було, аби їх кандидатури висували делегати і голосували за кожного зокрема, чи хоч би обговорили кожного перед голосуванням?

Бо ще й досі чути голоси, що нібито забагато в комітеті балківчан і негостинців, що, наприклад, місце пані Лучії Міжок та інших видних українців було в комітеті філії?

– Що стосується пані Міжок, інспекторства, критеріями, якими керувався, обираючи членів комітету – це окрема розмова. Можна багато говорити, але мені, як новообраному голові, незрозуміло до чого така увага. Були вибори, були два кандидати, я перемаг – за мене була більшість. Нормально є подякувати за працю попередникам і зосередитись на новому керівництві. Відколи такої уваги до минулого? Як би було так добре з нашим проводом у Сучаві, то ці вибори були б не відбулися – вони були позачергові. Пані Міжок була вибрана в керівники і керувала філією. Хтось здогадався, як проводилися попередні вибори? Як всі дружньо в команді пана Боднаря, усміхаючись, були представлені без альтернативи і затвердження? Я, будучи в залі, не кричав, не жалівся, не нарікав – це воля виборців.

Скажіть, будь-ласка, коли мені дали можливість говорити про себе, про мої плани, про мою команду? Коли я міг представити всіх? Мене спішили з президії, мене переривали з залу – «серетський фактор» – і так далі. Мені, кандидату на посаду голови філії, яка має великі проблеми, дали 15-20 хвилин, щоб представитися.

Як ми могли обговорювати ще 11 або 20 кандидатур?

Видні українці можуть бути всі. Всі, котрі хочуть і котрим дається можливість працювати і проявитися. У мене є принцип – просувати багатьох молодих людей.

«Видні українці» повинні бути локомотивом такої течії, а не гальмом.

– Зараз ці «обвинувачування» підсилюються ще й тим, що пані Лучію Міжок було знято з посади інспектора з питань української освіти у Сучавщині, а на її місце призначено твого першого заступника Іллю Саучука.

В якій мірі провід філії, ти особисто, причетні до цієї заміни? Чи пан депутат Іван Марочко, котрому належить ініціатива призначення іншого інспектора, порадився з тобою у цій справі? Прошу в'яснити цю проблему для наших читачів, аби покласти край всіляким спекуляціям і чуткам.

– Через ажіотаж, який склався навколо посади інспектора для української меншини, хочу сказати, що офіційно ніхто з нами і з нашим комітетом не радився. Є тільки повідомлення від Парламенту Румунії (Grupul Minorităților Naționale) № Зс-18/172/06.07.2013 де повідомляється, що пан Савчук Іліє призначається інспектором замість пані Міжок Лучії. Я на цю дату (06.07.2013) не був головою філії, тому всі спекуляції щодо призначення інспектора мене не торкаються. Цей лист надійшов по факсу 26.08.2013 і був зареєстрований в нас під н-р 10/27.08.2013. КРАПКА!

– Які були «перші кроки» нового голови Сучавської філії СУРу і які, на твою думку, пріоритети роботи комітету? Чи уже визначено завдання кожного з членів комітету і чи вони мають конкретні доручення?

– Які були перші кроки?

Збирався комітет, познайомилися краще. Кожний брав слово і виключно українською. Це була перша умова.

– По-друге, визначили принцип роботи нашого комітету: не сваритися між собою і проводити засідання в робочому настрої.

– По-третє – встановили пріоритети нашої філії на наступний рік: шкільництво і організаційні заходи в філії, щоб зробити місцеві організації діючими.

– По-четверте, зосередитись на проведеному тих заходів, які були заплановані до кінця року.

Ми домовилися поділити умовно нашу філію на 5-6 округів по 5-6 місцевих організацій у кожному, за якими буди наглядати по 2 члени комітету і які будуть звітувати під час засідань.

Від 20-ого вересня відвідуємо організацію згідно за планом, який узгоджуємо. Після ознайомлення з конкретною ситуацією в місцевих організаціях зможемо конкретно і цілеспрямовано діяти на рівні комітету. Паралельно відкрили діяльність в при-

Інтерв'ю взяв Михайло МИХАЙЛЮК

(Закінчення на 5 стор.)

Михайло-Гафія ТРАЙСТА

«Ай лиш роблю роботами,
Мене ручки болять.
Коли прийду додомочку,
Зі мнов не говорять...»
З народної співанки.

ПІРКЕ ЩАСТЯ

Іван повертався додому ледь тягнувши ногу за ногою – день нелегкої лісорубської праці виснажив його сили.

«Хіба це життя?.. Вечір ня прожре, а ранок ня висре, як казав старий Лева. А до того ще й жид коли почне: слабо, хлопці, слабо... Ви більше курите ніж лісорубите, а цигаретлики у вас довгі, занадто довгі, знову будете питати чому так мало грошей! А звідки я вам дам грошей, коли ви пух та пух тієї пачки¹, бо хосни з вас, як з пса солонини... Добре, що йде у ліс тільки раз у тиждень, а то здурив би, якби щоднини так гриз, як дерев'яна пила. Чорт би забрав такого шефа! – зараз чи не вголос думав Іван. – Айбо і ми такі дурні, як ті воли: Пане Дувид вгору, Пане Дувид вниз, Пане Дувид... Треба би візьмати пана Дувиди за шию і стрімголов у пропасть!»

Та ледве встиг бідний Іван зайти до хати, а Василина до нього:

– Не роздягайся, Іванку, а йди скоро до жида.

– До якого жида? – здивувався Іван.

– Та до якого? До Дувиди.

– Чого? – бовкнув Іван.

– А хіба я знаю? Цілий день наказував то Митрихов, то Гафійов із Баньки, а даві², коли дзвонило, пригнав Дрейку. Щоби ти, коли повернешся з лісу, пішов неапірат³ до нього.

– Якого чорта треба йому від мене? – сердито сплюнув Іван.

– А хіба я знаю, Іванку, я вже стою, як на дріждях, – чи не продав ти потайки комусь-то дров та дізнався жид? Люди сьогодні лихі, може донесли...

– Не продавав я ніяких дров, жоно добра, – заспокоїв її Іван.

Коли Іван увійшов до Дувидової хати, той аж підскочив зі стільця, немов перед довгоочікуваним, дорогим гостем:

– Заходьте, Іване, заходьте, будь ласка.

«Ба що це з ним?.. – здивувався Іван. – Минулого тижня, коли я просив, щоб лісорубам гумійові чоботи дав, як тому лад, він мене бунтівником назвав і грозив, що викине з роботи і відправить там, де козам роги правлять, а тепер, дивись на нього, як викає мене...»

– Сідайте, Іване, сідайте, та не там у кутик, а тут біля стола, я якраз збирався вечеряти, то повечеряємо разом.

Здивований Іван навіть не дав собі справу, як опинився біля Дувидового стола.

– Вип'ємо, Іване, – перейшов Дувид на ти, – вип'ємо за щастя, за твоє щастя, Іване!

– Та, яке там щастя... – ніяково відповів Іван.

– Ого, щастя людина повинна сама собі його будувати, Іва'. Та пий, пий, Іва', горілка добра, з груш івандельок, мені старий Чорній приносить, розуміється на ній, дивись, як сльоза, а запах...

Стара Ровзиха, яка служила у Дувиди,

поставила на стіл горнець з голубцями та засмажену качку. Проголоджений Іван тільки слину ковтав, а міцна грушівка приємно обгорнула його тіло, аж в саму душу зазирнула.

– Нелегко мені, Іва', ой не легко... Відколи моя Рифка відійшла на той світ, то ніби й не живу на світі, – поскаржився Дувид, наливаючи горілки в чарки.

Іван не знав, що відповісти Дувидові, але ні не було часу відповісти, бо той неперестанно запрошував його то їсти, то пити. Після кількох випитих чарок Івана покинула цікавість навіщо його покликав Дувид і взявся за качку та голубці.

– А ти, як живеш, Іва'? – несподівано запитав Дувид.

– Та живу, як можу,

– А з Василиною як?..

– Що з Василиною? – здивувався Іван.

– Ну, як ви розумієтесь, добре?

– Та розуміємось.

– Гарна в тебе жона, Іва'.

– Гарна, пане Дувид, – байдуже відповів Іван.

– Лакумна, що аж... Такі стегна, груди... – облизав масні губи Дувид.

Іван глипнув засоромлено на Дувиди і знову не знав, що відповісти.

– А знаєш, Іва', мені впало око на твою Василину. Та бери та пий, пий, Іва', бо горівка добра.

«Мабуть, напився жид і говорить рот без нього», – подумав Іван, посміхаючись до Дувиди.

– Ну, що би ти казав на це, Іва'?

– На що, пане Дувид?

– Аби твоя Василина... Га?

– Що з Василиною?

– Аби стала моєю любаскою.

– Та що ви, Дувиде? – грізним голосом запитав Іван.

– Ну, ну, заспокойся, Іва', та вислухай мене.

Іван дивився на Дувиди і не знав, що робити: чи дати жидові по морді, чи просто встати і вийти, але щось його наче прикувало до стільця.

– Ти розумний чоловік, Іва', і письмо знаєш, я чув ти Апостола в церкві читаєш.

Не будеш усе життя темним лісорубом. Я би тебе наставником поставив і коня би дав, бричку – ходи собі, як пан, наглядай за лісорубами, а зарплату ти мав би утричі більшу...

– І, по-вашому, мені треба умовити Василину, щоб стала вашою любаскою?

– Та що ти, Іва'? Не треба тобі її умовляти, це вже моя справа, ти тільки мовчи і не питай її нічого... Га, що кажеш?..

Іван мовчав.

– Хіба то слідно, Іва'? Жона жоною, не дасть мені, то нині-завтра дасть іншому, і яка буде тобі хосна з того? Ніяка! А я... Я твоє щастя, Іва', бо ти будеш паном, більше не треба буде тобі гіцкати сокирою від ранку до

вечора. З наступного тижня ти можеш стати паном.

– А як Василина не погодиться?

– Погодиться, Іва', погодиться. Всі погоджуються.

– А як ні? – перепитав Іван.

– Но тоді моя паґуба⁴. А ти подумай, Іва', добре подумай...

Іван довго думав-передумав і став паном.

Кінь, бричка, зарплата велика, тільки лісоруби, з якими ще минулого тижня пліч-о-пліч «гіцкав сокирою», щось то відвертають від нього очі, соромляться дивитися йому у вічі. І на душі якось тяжко. Нібито йому жид нахаркав прямо в душу.

«Не погодиться Василина, не стане любаскою паршивого жида. Знаю я її добре, я ж чесною її взяв, а Дувид: «тоді моя паґуба», то най буде твоя паґуба, дурний Дувиде!» – тишив себе Іван.

Кожного вечора Іван дивився на Василину, чи не зазирне чого небудь в її погляді, але Василина була спокійною, як завжди.

«Не зрадила», – раділа його душа.

Та наступного тижня Дувид наказав Іванові йти на три дні в Боршу, щоб перебрати нову ділянку лісу.

Іван дійшов до сусіднього села Петрова, де просидів до вечора на ярмарку, після чого повернувся додому, десь так опівночі.

Заходить до хати, а Василини немає. Мовчки сів біля стола і так просидів до ранку, дивлячись крізь вікно на зоряну ніч і думаючи про своє щастя.

Коли починало світати, до хати увійшла Василина, стала серед кімнати і мовчки дивилась на Івана.

– Де ти була, Василі'? – стиха запитав Іван.

Василина не відповіла нічого.

– Ти була у нього?

– Була, – прошептала пересохлими губами.

– У Дувиди?

Жінка невинно кивнула головою.

– Ось, яке воно моє щастя, – гірко посміхався Іван, виходячи з хати.

На надвірній стіні хліва висіла мотузка.

Іван зняв її, напнув кілька разів, нібито випробував на міцність, і попрощавшись з вранішнім світом, зайшов до хліва.

1.

Пачка – тютюн

2.

Даві – недавно

3.

Неапірат – (рум.) обов'язково

4.

Паґуба – (рум.) втрата

Нас залишилося 24...

В 1954 р. Серетська українська педагогічна школа дала українській освіті 44 випускників. На жаль, з 44 колишніх колег ще живуть тільки 24. Померли 10 з IV-го року А і 10 з IV-го Б.

Як було встановлено в Шербівцях на минулорічній емоційній зустрічі з нагоди сповнення 58 років від закінчення Серетської української педагогічної школи (випуск 1954 р.), цьогорічна зустріч відбулася у Сучаві. 7 вересня в приміщенні філії Союзу відсвяткували 59-ту річницю закінчення навчання та першого кроку в самостійне життя – життя педкадрів.

О 10 годині всі присутні на зустрічі зібралися в приміщенні Союзу, де нас привітав голова Сучавської філії Борислав Петрашук. На зустріч прийшли з IV-го року А: Модеста Кордубан з Сучави, Анна Паулюк з Полян, Мараморощина, Євфрозіна Сметанюк з Іпотешт, Віктор Козарюк з Марицеї, Николай Майданюк з Серету і Олтя Ткачук з Данили, а з IV-го року Б прийшли Вероніка Майдан з Кимпулунгу, Аурелія Майдан з Сучави, Аурора Сесерман з Сучави, Іларія Угрик з Марицеї, Траян Малиш з Данили і Тіт Марянчук з Грамешт. Колишні випускники висловили подяку організаторам зустрічі Вікторові Козарюку і Траяну Малишу, згадали різні моменти з їх учнівського життя, а також розповідали про свою працю в школах у різних околицях Румунії. З нагоди зустрічі Траян Малиш подарував кожному присутньому CD з нагоди святкування 100-річчя школи села Данила, а також його книжку під назвою «Сучавські горизонти» („Orizonturi Sucevene“).

Слід підкреслити, що разом з випускниками 1954 р. відсвяткували 57 р. від закінчення навчання і випуск 1956 р. Організатором цього випуску був Николай Гапенчук. З випускників 1956 р. дуже гарно говорив і прочитав різні анекдоти з класичної літератури Георге Мігай з Бродини. Автор цих рядків запропонував, щоб зустріч на відсвяткування 60 років від закінчення навчання в Серетській українській педагогічній школі в 2014 р. відбулася в Сереті, а її організатором буде Микола Майданюк. Хочу сказати, що під час дискусій, я потихенько заспівав деяким колегам на вухо українську гарну пісню, яку співає Кубанський хор і яка звучить так:

«ПОЗИТИВНИЙ ЗЛАМ НА РІВНІ ФІЛІЇ ТА УКРАЇНЦІВ БУКОВИНИ ВЖЕ СТАВСЯ»

Інтерв'ю з головою Сучавської філії СУРу Бориславом Петрашуком

(Продовження з 3 стор.)

міщенні СУРу в Сучаві: кожного дня від 8-16 (П, С, П), а в вівторок і четвер від 8-20 годин.

Є наміри встановити в Радівцях і в Сереті подібний план роботи.

– Як налагоджується співпраця з центральним проводом СУРу і чи відчувається підтримка з його боку у проведенні акцій культурних та іншого характеру Сучавською філією?

– Я думаю, що в нас налагоджується співпраця з проводом СУРу і відчувається підтримка на підставі довіри. Можу сказати, що доручаючи мені організувати екскурсію до Канева, голова СУРу Степан Бучута доказав, що підтримує і довіряє мені.

– Чи надієшся, що до кінця поточного року станеться позитивний «злам» на рівні роботи як комітету філії, так і на рівні місцевих організацій?

– Позитивний «злам» на рівні філії та українців Буковини вже стався. Факт, що прийшли нові люди, виражаючи волю виборців, це і є злам. Але філія, яка містить 27 організацій, велика. Для здвиження такого механізму потрібні час і зусилля. Насамперед, потрібно поставити мету для українців – конкретну і чітку – якої можна досягнути за 5,10,20 років. Після цього – стратегічний план дій для досягнення мети, а після цього стратегія розвитку української спільноти на Буковині. На ці два роки це і є моє завдання.

Я думаю, що до кінця жовтня ми виробимо концепцію розвитку нашої філії хоч би на 2014 рік, концепція яка буде невід'ємною частиною загальної.

Сонце низенько,
Вечір близенько.
Спішу до тебе,
Моє серденько.

Спішу до тебе
Та й не застану.
Піду на гору,
Та й плакать стану.

Голуб, голубчик,
Голуб біленький,
Скажи, голубчик,
Де мій миленький.

А твій миленький
Там за рікою.
Склонив головку,
Стоїть з другою.

А як дівчина,
Про це почула,
Лягла на землю
Навік заснула.

Ой біжить милий
Мостом блідненький,
Накрив милую
Платком біленьким.

Вставай, милая,
Доволі спати.
Як ми гуляли
Будем гуляти.

Не встану, милий,
Гуляй з другою,
Бо моє серце
Вже під землею.

Друга частина зустрічі закінчилася в ресторані в центрі Сучави, де колишні учні випили по чарці, попоїли, заспівали, а також і потанцювали, бо Николай Гапенчук найняв і оркестр.

Микола МАЙДАНЮК

Рідна мова?

У моїх околицях, у селі Марицеї, давно були дві школи: одна українська, а друга румунська. А батьки давали дітей до котрої школи хотіли.

За якими критеріями вони це робили? Хто знає?

У Марицейці, коли я був малюком, всі учні вивчали українську мову (усі предмети). Я ніколи не чув, щоб батьки були проти.

Кілька слів про деяких учнів села Данила, де вчилися по-українськи діти з Вашківців та Майдану, бо там був і гуртожиток. А тим часом, що робили кілька учнів з Данили? Ходили до школи села Костина, де була румунська школа і де вони наймали житло.

Що це означало? Хто знає?

І ось я дійшов до села Дарманешти. Тут одні учні, оминаючи свою школу, ішли також учитися до села Костина. Були і такі випадки, що одна дитина з сім'ї училася у Костині, а друга у Дарманештах.

Я дуже добре пам'ятаю, як багато мешканців громади Дарманешти казали так: чому наші діти мусять вивчати українську мову, якщо цією мовою не можеш купити квиток на поїзд на станції Дарманешти, чи на полустанку Данила?

Сьогодні полустанок у Данилі не існує, був зруйнований «до нуля», а на станції Дарманешти майже ніхто не купує квиток.

Як дійшлося до скасування української мови у наших школах? Все наші славні українці робили засідання, де просили виключити викладання української мови.

Після грудня 1989 спалахнула мрія викладання української мови, та знову почало все пропадати. Хто цього бажає?

Микола КУРИЛЮК

Мої точки зору

(Продовження)

Це було давно, до грудневої революції, коли в рамках фестивалю «Оспівування Румунії» Місячник книги на селі відбувався в місяці лютому (чому це узимку, а не у теплі пори року?).

Ці зустрічі відбувалися, коли вже майже не викладалася у школах Буковини українська мова.

Правда, у зустрічах брали участь ті, що знали українську мову, старшого віку, але й учні, які вже не вивчали рідну мову. Такі були часи.

Здається, в лютому 1981 року, коли були великі сніги та морози, відбулася зустріч письменників з читачами в Данилі, а після того в Калинештах-Енаке. Брала участь, як я пам'ятаю: Юрій Лукан, Юрій Ракоча, Василь Цаповець, Іван Козмей, Михайло Михайлюк, а може й інші.

Прошу пана Михайла Михайлюка дуже гарно, якщо має якусь фотографію з тієї зустрічі, щоб опублікував її, (не маю – М.М.).

Мій покійний батько сказав, що тоді, коли відбулася зустріч у Калинештах-Енаке, шеф поліції в громаді Дарманешти просив, щоб батько (Ністор Курилюк, хай йому буде земля пером і пухом!) брав участь у зустрічі, а потім розказав що там відбулося.

Але батько відмовився.

Моя точка зору? Шкода, дуже шкода, що ці зустрічі закінчилися.

Хто ще пам'ятає, коли і де відбулася остання зустріч українських письменників з читачами?

Микола КУРИЛЮК

Перепис 2011 року в Ульмі та деякі висновки

Національний Інститут Статистики нарешті повідомив часткові результати перепису населення 2011 року. Я з 1977 року брав участь у всіх переписах як головний рецензор. По-моєму, перепис 2011 року був найскладнішим, бо формуляри вимагали всі дані про особу, починаючи від актів громадянського стану і кінчаючи місцем роботи, професією, відколи працює та багато ін. Такі ж вимогливі формуляри були і для дітей. Оскільки у нас в Ульмі молоді особи і подружжя працюють в Іспанії, Італії, Великобританії, Португалії, Кіпрі, Бельгії, Австрії та інших державах, переважна більшість з них взяла із собою дітей, то не було так легко для рецензора, можливі деякі маленькі неточності.

Коли мене призначили головним рецензором, я в першій мірі приділив велику увагу вибиранню рецензорів, котрі б відповідали встановленим критеріям. Мій колектив рецензорів складався з осіб із вищими і середніми студіями із села, де мали робити перепис. Це були викладачі, учителі і службовці сільради. Я не слідкував за їх національністю, але так сталося, що всі були українці.

Я їм зробив детальний додатковий технічний інструктаж. Маючи на увазі деякі помилки в минулих переписах, я настоював над поняттями **громадянство** і **національність**. Всі мене запевнили, що розуміють різницю між ними. В кінці технічного інструктажу я настоював, щоб перепис був правдивим (більше не міг їм казати) і був упевнений, що все буде йти, як на колесах.

Зі всією відповідальністю уточнюю, що перепис населення 2011 року в моєму секторі провівся із великим «гріхом». Для цього дам конкретні приклади. На хуторі Кичера на переписі 2002 року записано було трьох

румунів, з яких два брати походили із мішаної сім'ї (тато українець, а мати румунка), також був записаний один румун, який прийшов із Ботошанського повіту. Тому дев'ять років все було правильно, а 2011 року все змінилося радикально: всі записалися румунами, але всі ці «румуні» розмовляють українською мовою (так, це справедливо щодо мови). Рецензор мав вищу освіту, юридичний факультет...

Другий приклад: в селі Магура були два сектори. В одному секторі записано на підставі декларації осіб понад 100 українців, а в іншому дуже трудно рецензор «знайшов» аж 5 українців. Рецензори були освічені українці, а головний рецензор також українець.

Інше диво. Я вже сказав, що і на минулому переписі я був також шеф-рецензор.

В селі Магура також були два сектори. Там 96-97% українці. Було записано понад 20 українців, а решта (біля 350) румуні. Хтось мені шепнув, що рецензори, мабуть, одержали «преціозні», тобто дорогоцінні, вказівки, щоб у с. Магура було записано і кілька українців, щоб не било в очі, як кажуть у нас. Я подивився у формуляр моєї титки на ім'я Зюб Ілена і знаходжу таке: румунка, дома розмовляє по-українськи. А вона, покійна, не знала румунської мови!

Скажіть, що я міг робити в такій ситуації? Міг я, шеф-рецензор, анулювати результати перепису? Робити новий перепис?

У наших селах, що належать до громади Ульма, одні християни ходять на богослужіння до Путнянського монастиря. Тому багато українців записалися до іншої нації, до своєї не пристають. Кажуть, що певні дані є конфіденціальними, секретними. А брехати також секрет, не є гріх, як пише в Святому Письмі?

Взагалі, переважна частина рецензорів

зробила перепис правильно. Десь зачував, що треба рецензорів з наших. Бачите, що мені сталося з «нашими»?

Що було, то загуло, але вже на старість я прийшов до висновку, що і в переписі населення функціонує маніпуляція. Досить сказати чоловікові: «А ти де живеш, не в Румунії? І він на папері вже «мажоритарний». А це практикується перед і під час перепису.

Я і тепер з людьми розмовляю про такі справи, про те як і гуцул тікає від свого кореня.

Маю доброго приятеля на ім'я «HÖFFER», тато німець, це видно за прізвищем, мама гуцулка Настасія, а він «мажоритарний».

Інший випадок.

В одного колеги школи роблю перепис. Жінку записую румункою, бо вона справді цього етносу. Я до мого приятеля: «Жінку записав румункою, бо вона справді румунка, а з тобою, що робимо? Німцем не зроблю, бо не вартуєш, а тоді? Він мені: «Пишуся румуном, бо волохи кажуть, що ми дурні!» Не міг приятеля поставити на правильну дорогу і зробив його в актах «розумним».

Під час перепису зустрівся із бувшими моїми учнями та іншими молодими хлопцями, котрі працювали і ще одні працюють за кордоном – всі записалися тими, якими вони є.

А тепер конкретно в цифрах:

На цілу комуну

Число будинків – 748

Число помешкань – 748

Число господарок – 687

Стабільне населення = 1986

По національності:

– румуні – 1180

– українці – 698

– інші/гуцули – 108

806 українців – 43%

Юрій ЧИГА

Народження Пресвятої Діви Марії

Я простий християнин, без ніякої теологічної підготовки, але будучи викладачем української мови та літератури, в рамках рідної мови існував такий предмет: Історія українського етносу, обичаї та його обряди. В таких умовах я вивчав історію українського народу, його традиції та обряди, робив конспекти для кожного уроку, купував і читав багато української духовної літератури і так цей предмет став мені улюбленим.

Народження Пресвятої Діви Марії святкується Православною Церквою 21 вересня за старим стилем або 8 вересня за новим стилем, і це є одним із великих свят.

Коли наблизився час народження Спасителя світу, в Галилейському місті Назареті жив нащадок царя Давида Йоаким із своєю дружиною Анною. Обое були благословчестивими людьми і були відомі не своїм царським походженням, а смиренням та милосердям. Все їхнє життя було проникнуте любов'ю до Бога і до людей. Вони дожили до глибокої старості, а дітей не мали, від чого дуже засмучувалися. Та, незважаючи на свою старість, вони не переставали просити у Бога, щоб Він послав їм дитину. Вони дали обіцянку: якщо у них уродиться немовля, присвятять його на служіння Богу.

За терпіння, велику віру і любов до Бога й одне до одного Господь послав Йоакимові та Анні велику радість. Під кінець їхнього життя в них народилася дочка. За вказівкою Ангела Божого їй було дане ім'я МАРІЯ, тобто «Володарка, Надія».

Народження Марії принесло радість не лише її батькам, але й усім людям, тому то їй було наперед призначено Богом бути МАТЕР'Ю СИНА БОЖОГО, СПАСИТЕЛЯ світу.

Коли Діви Марії виповнилося три роки, її благочестиві батьки приготувалися виконати свою обіцянку. Вони скликали родичів, запросили ровесниць своєї дочки, одягли її

в найкращий одяг і в супроводі народу, співаючи релігійні пісні, повели її в храм єрусалимський для посвячення Богу. Її подруги-ровесниці, як і сама Марія, йшли із запаленими свічками у руках. Назустріч їм з піснеспівами виходили з храму священники на чолі із первосвященником.

Цей момент у Святому Письмі призначено як Введення в Храм Пресвятої Діви Марії і Православна Церква святкує цей день під назвою Введення у Храм Пресвятої Богородиці – 21 листопада за новим стилем, а 4 грудня за старим стилем. Цей день вважається великим святом, який у церковних піснеспівах називається передвістом Божого благовоління до людей. З цього свята у храмі починають співати під час ранньої Христос народжується...

Введення. Йоаким та Ана з благоговійними молитвами поставили Марію на першу сходинку сходів, що вели до храму. Всього ж налічувалося п'ятнадцять сходинок – за числом псалмів, які священники співали при вході в храм.

Трирічна Марія сама, без допомоги, зійшла по високих сходинках. Там первосвященик зустрів і благословив її, як це він завжди робив з усіма, кого посвячували Богу. Потім, з натхненням Духа Святого, він увів її у Святе Святих. Це було найсвятеніше місце у храмі. Туди ніхто не мав право входити, крім нього самого, і лише раз на рік. Святий Дух навів первосвященикові, що Марія обрана отроковиця, достойна входити в найсвятеніше місце. Їй наперед призначено Богом Стати Матір'ю Сина Божого, Який відкриє людям вхід у Царство небесне.

Йоаким та Анна, виконавши свою обіцянку, повернулися додому, а Марія залишилася у храмі Божому. Там Вона ревно молилася, читала Святе Письмо і суворо дотримувалася посту.

При храмі Божому Пресвята Марія жила майже одинацять років і виростала глибоко благочестивою, в усьому покірною Богу, надзвичайно скромною і працювитою.

Пресвята Марія вирішила присвятити усе своє життя тільки одному Богу. Для цього Вона дала обіцянку ніколи не виходити заміж, тобто назавжди залишитися Дівою.

Дух Божий і святі ангели охороняли Божественну Отроковицю.

Коли Діви Марії виповнилося чотирнадцять років, згідно з законом її вже не можна було далі залишитися при храмі. Потрібно було або повернути її батькам, або вийти заміж, але Марія оголосила їм про свою обіцянку Богу – залишитися Назавжди Дівою. Тоді священники, з натхнення Божого, заручили її з далеким родичем, вісімдесятирічним старцем Йоасифом, щоб він піклувався про Неї та охороняв її дівство.

Йосиф жив у місті Назареті. Він також походив з царського роду Давидового, однак був небагатою людиною і займався теслярством.

Пресвята Діва Марія в Йосифовім домі вела таке саме скромне і самітне життя, як і при храмі. У вільний від роботи час Вона читала книги Святого Письма і молилася Богу.

Юрій ЧИГА

Це свято відоме як Головосіки (Всічення, Усікновення). В церковному календарі воно має назву Усікновення Голови Святого Пророка Предтечі й Хрестителя Господнього Івана і тримається сталого числа – 11 вересня. За релігійними канонами цей празник не позначений особливою увагою. Літні люди й дотепер намагаються в цей день не вживати скоромнини, а дехто взагалі не їсть.

Колись це був єдиний день, коли не варили борщ. Ця заборона пов'язана з тим, що страва готується із капусти та буряків, а на Усікновення не вживали овочів, котрі мають круглу або овальну форму, а отже нагадують людську голову, оскільки Іванові Предтечі відтяли її.

З цього приводу існує безліч легенд. У цей день у давнину було велике свято.

Усікновення

Ніхто не повинен був нічого різати ножем у городі. В святій землі Йорданській були люди, великі грішники, в Бога не вірували й свята не святкували. А був там пророк Іван Хреститель. Цей пророк молився там за всіх грішних і говорив їм покайтесь. Вони його не слухали, грішили далі. Був там і цар Ірод, дуже великий грішник, якого Іван Хреститель напояв прилюдно, картав його. А лютий цар повелів скарати пророка й відсік йому голову. І так Свята голова сказала до людей: «Покайтесь і в цей день не січіть ніякої голови, то й вас не буде

боліти ніколи голова».

Наші предки остерігалися брати в руки все гостре – ножа, пилку, косу, сапу. Хліб лише розламували.

На Головосіки вранці всім передусім дітям, треба мити голови й гладенько їх причесати.

У цей день чоловіки не стриглися, ані не голилися. На селах ніхто не брався за працю, окрім того, що годував худобу. Одруженим чоловікам та жінкам до обіду взагалі не можна було їсти.

За народним віруванням день Головосіка є останньою межею, коли з'являються грози. Якщо хтось почув грім, то це віщувало довгу і теплу осінь. Звідси й приповідка: «Загримів Головосік – тепла прибавить рік».

Подав Микола КОРНИЦАН

24 Серпня – День Незалежності України –

«Добро, у кого є господа, а в тій господі є сестра чи мати добрая»

(Тарас Шевченко)

У своїй невичерпній мудрості український народ назвав місяць серпень «золотим літом», коли входить в дію «золоте правило» збирання врожаю.

Хотілось би назвати 24 Серпня 1991 року, коли Верховна Рада УРСР ухвалила Акт Проголошення Незалежності України, початком нового «золотого віку», початком здійснення четвертого Універсалу (22 січня 1918 р.), тобто багатовікового прагнення українського народу стати «самостійною, ні від кого не залежною, вільною, суверенною державою».

Але та ж сама народна мудрість застерігає не раз, що в кожному ділі початки завжди нелегкі.

Воля, взагалі, це найцінніший скарб життя-буття людини або народу.

Отримавши такий скарб, людина/народ змушені обов'язково зуміти використати його, інакше «скарб» буде розкраденим, а воля стане знову світлим бажанням майбутності.

Кілька років після грудневої революції 1989 року мудрість румунського народу склала такий болючий риторичний вислів-запитання: «Вибороли волю, та що вчинили з нею?!..»

Загальноновизнаними із давніх-давен є істини, що історія – це суворий, але правдивий учитель людства, а розумні поступи вміють спрямувати тільки розумні провідники. Верховна Мудрість дає кожному народу своїх мудреців, щоб, наслідуючи їхні вчення, людство прилучувалось до Космосу, тобто, щоб співтворило порядок у Всесвіті.

В Європі, наприклад, класичній грецькій мудрості додали найсолідніший внесок німці, англійці та французи, і бачимо їхній високий щабель цивілізованого життя. Оці народи та їхні провідники зуміли постійно дотримуватись принципу правильного думання, правильного слова та праведного діяння як для себе, так і для своїх народів.

Україна не менш багата країна, українці – народ не менш мудрий!

Почали вони після встановлення статусу незалежності із правильного обдумання та оцінення своєї історії, своїх героїв, своїх митців! Продовжують праведним діянням пам'яті тих особистостей, котрі насправді можуть стати точками опори в менталітеті народу, а головно молодого покоління.

Найяскравіше це виявляється вже 22 роки кожного 24 Серпня – День Незалежності України – державне всенародне свято, свято українців всього світу.

*

Новообраний голова Сучавської філії СУРУ Борислав Петрашук та його оргкомітет роз-

почали свою діяльність 24 серпня в сурівському приміщенні урочистим відзначенням Національного свята України. Надала святу особливої вагомості як в організуванні, так і в розгортанні, присутність Генерального Консула України в Сучаві пана Василя Боєчка та його дружини Надії Боєчко.

До почесних гостей святкування залучено продекана Сучавського університету ім. Штефана Великого, Флоріна Пінтеску, Віорела Серединчука – заступника мера Сучави, Івана Боднара, бывшего голови Сучавської філії СУРУ, Івана Козмея, поета і перекладача «Кобзаря» Т. Шевченка на румунську мову, мерів комун, де проживають в більшості українці, голів місцевих організацій СУРУ, українських священників, українських культурних діячів, представників місцевої масмедії, друзів українського етносу.

Особливої принади надала цьому святу і фотовиставка (місто Чернівці), приготовлена і

Мої сердечні вітання та щира подяка за відгук на наше запрошення п. Флоріну Пінтеску, п. Віорелу Серединчуку, преподобним отцям Николаю Николаїшину та Данієлу Петрашуку, п. Івану Козмею, п. Зірці Янош – гідній представниці «династії музик» Яноша Валеріана, і не в останній мірі всім тим, котрі вшанували в цьому святзалі День України!

З особливою радістю запрошую до вітального слова Генерального Консула України в м. Сучаві.

Василь Боєчко: – Преподобні отці! Дорогі друзі! Дорогі українці!

День Незалежності для українського народу це святдень! Для мене це мій святий день, це святий день кожного українця зокрема і всіх українців разом! Національний день це святий день для кожного народу! Я просто щасливий, що ми сьогодні разом, що ми вшановуємо Свято Незалежності України в приміщенні українців Сучавщини, що ми сьогодні об'єднані духовно і душевно.

Зокрема хочу погратулювати п. Ярему Онищука за надзвичайну фотовиставку м. Чернівців, який зумів з неабияким натхненням увічнити минуле і сучасне нашої буковинської столиці, висвітлити те, що означає по суті сьогодні місто Чернівці.

Українська і румунська народності мають настільки багато спільного як в минулому, так і в сучасності, що нам корисно бути тільки разом!

Хочу підкреслити, що Україна є складовою об'єднаної Європи в якості асоційованого партнера і прагне стати повним членом Євросоюзу.

Дозвольте прочитати привітання міністра закордонних справ пана Леоніда Кожари, адресоване українцям всього світу...

Передаю цей вітальний лист п. Бориславу Петрашуку для збереження і для того, щоб кожний українець зміг би його прочитати і зрозуміти, що Україна завжди буде поряд, що ми, українці і румуни, треба щоб віддали всі зусилля для нашого єднання, для наших дружніх стосунків, щоб таке ставлення стало принципом наших відносин. Інакше буде великий гріх!

Нехай Бог нам всім допоможе! Бажаю всім Вам міцного здоров'я, миру та злагоди!

представлена Яремою Онищуком в галереї імені Тараса Шевченка – важлива складова Сучавського сурівського приміщення.

Церемонію відкрив голова Сучавської філії СУРУ Борислав Петрашук:

– Ваша Ексцеленціє пане Генеральний Консул, вельмишановна пані Боєчко! Преподобні отці! Дорогі українці, дорогі наші друзі! Прийміть мої найщиріші вітання з нагоди Дня Незалежності України разом із побажанням міцного здоров'я, козацького духу та многих і щасливих літ українському народу, всім українцям світу!

Бажаю, щоб у цей світлий день ми провели разом найщасливіші душевні моменти на благо нашого єднання, нашого порозуміння і нашої плідної подальшої співпраці.

Ми мали за честь співпрацювати в організуванні сьогоднішнього свята із Генеральним Консульством України в Сучаві за що прошу, Ваша Ексцеленціє, прийняти найщирішу подяку!

урочисте відзначення Сучавською філією СУРу

Б. Петрашук запрошує до вітального слова бывшего голову Сучавської філії СУРу.

Іван Боднар: – Добрий день! Преподобні отці, пане Генеральний Консул! Дорогі українці! Я особливо радий, що сьогодні ми разом на святі державності України і хай би були завжди так разом!

Хочу, по-перше, поздоровити новообраного голову нашої філії, його оргкомітет і побажати їм плідної праці. Я надалі є тим самим українцем, що був і дотепер і готовий поділитись своїм досвідом будь-коли він вам знадобиться. Гратулюю Генеральне Консульство і комітет філії за надзвичайний захід. Якщо будемо продовжувати наші заходи на подібному рівні, то українці Буковини затримують і напевно підвищать свій правдиво заслужений престиж. Задля цього треба витратити немалих зусиль і для висвітлення наших подій в мас-медіа, і для виявлення особистостей нашої української духовності. Для цього треба єднатись, співпрацювати, не залишати голову, щоб вирішували всі проблеми, як це бувало подеколи в минулому. Не так легко знайти магічний метод єдності і, можливо, я не завжди знаходив його. Багато із моїх задумів, проектів здійснились, інші, бажано б було, щоб продовжувались. Для цього закликаю вас до єдності, до порозуміння, бо перепони були і будуть, а вони на те появляються, щоб їх долати! Хай Бог нам Всім допоможе!

Запрошується до вітального слова продекана Сучавського Університету.

Флорін Пінтеску: – Ваша Ексцеленціє пане Генеральний Консул! Преподобні отці! Пане голову Сучавської філії СУРу! Пані і панове! Вельмишановне зібрання! Із перспективи історії кожен народ зазнає в своїм формуванні три головні моменти: один несприятливий, другий – в якому об'єднує свої зусилля і третій – коли всі його творчі сили виявляються вповні. Оцей останній момент записується в історії як Національний День того народу як державне свято тієї нації.

Мене завжди захоплювала історія України, історія української культури. Знаю немало про визначних героїв України, діячів культури і науки. Багато із них є спільними для наших обох народів, як, наприклад: Іван Підкова,

Петро Могила, Тиміш Хмельницький та інші.

Внаслідок наполегливого студювання історії вікінгів з нагоди приготування дисертації мастера, я відкрив нові перспективи в історії України. Я зрозумів роль, яку зіграли варяги у формуванні української державності, а саме Київської Русі, я відкрив багато відомостей про Аскольда і Діра, про перших руських князів. Я зрозумів, що скандинавська еліта відзначилась певним внеском в розвиток середньовічної української держави, але і те,

що головні їхні інтереси були в тому, щоб знайти й інші можливості збільшення їхніх прибутків. Однією із них це була торгівля, відомий торговельний шлях «із варяг у греки!»

Проживаючи на Буковині, котру названо ще Малою Швейцарією, або Східним Тіролем, я переконався що, насправді, це зона толерантності, зона повного вияву специфічності кожної із отих дев'яти етноменшин, які проживають тут в мирі, злагоді та взаємоповазі, котрі роблять все для того, щоб Буковина стала найсоліднішою кладкою між Румунією та Україною.

Буковинці вмюють плідно пов'язувати історичну минувшину із перспективами сьогодення, а дипломати найбільше зацікавлені в налагоджуванні якнайкращих стосунків між сусідніми народами, і не тільки.

Бажаю Генеральному Консульству в м. Сучаві, щоб не шкодував ні найменшого зусилля в динамізації діянь Проекту Євро-регіону «Верхній Прут», бажаю Сучавській філії СУРу, щоб невпинно боролась за налагоджування конкордії між Румунією та Україною.

Факультет Історії у складі нашого Університету заінтересований в розгортанні найрізноманітніших проектів партнерства із Чернівецьким Національним Університетом імені Юрія Федьковича.

Бажаю українському народу мирного розквіту, братської злагоди як у внутрішніх, так і в зовнішніх стосунках!

Борислав Петрашук зауважує, що зал і виставку домінує портрет Т. Шевченка і запрошує аудиторію

послухати у виконанні інструментального квартету пісню «Рева та стогне» – духовний гімн українців всього світу.

Запрошується до вітального слова і до презентації виставки автор.

Ярема Онищук: – Ваша Ексцеленціє пане Генеральний Консул, вельмишановна пані Надія Боєчко! Пане голову, шановний оргкомітет!

Дорогі друзі! Присвячую мою виставку українсько-румунській дружбі! Щиро дякую п. Василю Боєчку, п. Надії Боєчко, п. Бориславу Петрашуку за сприяння і допомогу в організуванні виставки. Як ви бачите, це фотознімки міста Чернівців, зроблені протягом багатьох років внаслідок багатьох подорожей, і вони мені вдалились тому, що зроблені двома апаратами: фотоапаратом і серцем! Я уродженець цього чарівного міста і воно залишилось на все життя столицею моєї душі!

В моїй колекції існує понад 150 таких образків міста, але я представляю в сьогоднішній виставці тільки 48, котрих вважаю найпідходящими нашому святу. Багато з них це миттєві фотографічні знімки, але саме оці миттєві подробиці затримують крихітки постійного, безперервного життєвого пульсу чернівчан. Китайці десь-то сказали, що одна фотознімка сягає вартості тисячі слів.

Я думаю, що і ви бачите як оці фотографії щиро говорять про моє рідне місто, з якою любов'ю вони відкривають найкрасивіші, найпривабливіші, найчарівніші куточки як минувшини, так і сьогодення міста. Я все це роблю з переконання, що вони продовжуватимуть говорити про мої Чернівці і багатьом багатьом будучим поколінням!

Сьогодні моя радість помножилась і тим, що святкую і мій день народження, а Генеральне Консульство України в особі Його Ексцеленції пана Василя Боєчка та вельмишановної пані Надії Боєчко вшанувало мене почесною грамотою, за що з відповідною повагою прошу прийняти мою щирю, безмежну подяку! Це для мене найцінніший подарунок, бо отриманий він в День Незалежності України! Велике спасибі всім Вам!

Квартет виконує пісню «Думи мої, думи мої...»

Запрошений до вітального слова, **Іван Козмей** дякує за запрошення і просить дозволу говорити румунською мовою, хоча перші слова почуті від матері були українські, бо проживаючи опісля більше в румунському середовищі, він не вдосконалив українську мову. Але доля подіяла компенсативно і склалась так, що він зупинився з

Євсебій ФРАСИНЮК

Фото автора

(Закінчення на 10 стор.)

Ця пісня напевно є найпопулярнішою в Україні і за кордоном. Про цю пісню я щось знав, але по різному, бо читав українські журнали, в яких були подані суперечливі інформації. Тому в останні дні я завів порядок в моїй пам'яті про цю пісню.

Ця пісня створена в гуцульському селі Шешори, розташованому вздовж лівого боку Черемоша Косівського району Івано-Франківської області (десь 50 км. до рум. кордону) Її авторами є Роман Савицький – слова, а музика Івана Недільського.

У журналі «Гуцульщина» за жовтень 1996 року, що виходив в Торонто (Канада), Степан Пінчук пише так про створення пісні «Гуцулка Ксеня»: «Хто з любителів співу не захоплюється чарівною, задушевною мелодією пісні «Гуцулка Ксеня»? Про авторство пісні склалися різні легенди. Написання «Гуцулки Ксені» приписувалось відомому у той час у Станіславі театральному діячеві Ярославу Борничу. Однак серед переважною кількістю молоді, котра співала цю пісню знали, що автором цієї пісні є скромний учитель з села Семиголів Скалівського району Львівської області Роман Савицький, котрий з 1929 до 1939 року працював викладачем історії української гімназії «Рідної школи» у Станіславі. Хоч він не був спеціалістом в музиці, але ціле своє життя цікавився музикою і займався композиторством».

Історія написання цієї пісні дуже цікава.

Пісня «Гуцулка Ксеня» була написана в 1932 році. Праця гімназійного учителя не давала Савицькому повного матеріального забезпечення. Свою літню відпустку, як правило, проводив в

Гуцулка Ксеня

домі двоюрідної сестри Ірини Бурачинської, яка жила в селі Шешори на Косівщині. Ірина Бурачинська мала дуже вродливу дівчинку Ксеню. Вона дуже прив'язалась до свого дядька Романа. У тих часах на Косівщині проводило свої вакації багато львівських студентів. За традицією, вони кожного року в останню неділю серпня влаштовували перед від'їздом на навчання студентські вечорниці. Молодь одягалась в сільське убрання, проводили ігри, танці, співи. Під час такого вечора в Шешорах у будинку Бурачинських Ксеня одягалась у гуцульський стрій. Одяг її був дуже оригінальний. Ксеня була дуже веселою і дотепною, кожному давала якісь доручення, а до свого дядька звернулася із проханням написати таку пісню, щоб усі гуцули її співали! Роман Савицький незабаром склав слова пісні, а музику на ті прекрасні слова пізніше написав Іван Недільський.

У 1994 році, влітку, в село Шешори приїхала на відвідини рідних місць сама Ксеня Бурачинська-Данилишин, яка довгий час мешкала у місті Чикаго в США. Вона зустрілася із знайомими жителями села, побувала в гостях родини Миколи Братівника, бо вони однолітки і часто гралися дітьми.

Тут розповіла, як саме виникла пісня «Гуцулка Ксеня».

У 1932 році Ксеня була ще дитиною і завжди дядько водив її на прогулянки, розказував різні

історії, співав різні пісні. На відпочинку в Шешорах у родині лісника Дмитра Братівника перебував директор Коломийської гімназії професор Іван Недільський і написав музику пісні «Гуцулка Ксеня», котра була присвячена 10-літній Ксені. Через короткий час ця пісня стала шлагером. Її співали з великим захопленням і поляки, бо Галичина в той час входила в склад Польщі.

Чому були деякі непорозуміння щодо автора цієї пісні? Сама Ксеня відповіла: Барнич написав оперету «Гуцулка Ксеня» і тому, дійсно, є інша пісня «Гуцулка Ксеня», яка належить композиторові Я. Барничу. Цю справу щодо цих двох пісень із тією самою назвою доказують старожителі села Шешори, люди із освітою та музичними знаннями.

І я вже не буду плутати авторів знаменитої української пісні «Гуцулка Ксеня», котра має місце народження на Галичинській Гуцульщині.

Висилаю до редакції світлина будинку Бурачинських в Шешорах, де народилась пісня «Гуцулка Ксеня».

Також подаю текст цієї пісні

Гуцулка Ксеня

Темна нічка гори вкрила,
Полонину всю залила,
А в ній постать сніжно біла, –
Гуцул Ксеню ній піснав.

Він дивився в очі сині,
Тихо спершись на сосніні
І слова ніжні, невинні
Він до неї промовляв:

Приспів:

Гуцулко Ксеню,
Я тобі на трембіті,
Лиш одні в цілім світі,
Розкажу про свій жаль.
Душа страждає,
Звук трембіти лунає,
А серденько палає,
Бо гаряче мов жар.

* * *

Вже прийшло гаряче літо,
Гуцул іншу любив скрито,
І гуцулку чорнобриву
Він в останню ніч прощав.

Приспів:

Я ж тобі казала щиро,
Не кохай мене зрадливо,
А ти думав, що можливо, –
Ти ж на жарт кохання брав.

Пощо було розкохати,
Серцю жалю завдавати,
Не прийшлося би так
страждати,
Як мене ти покидав.

Юрій ЧИГА

Література:

Галина Братівник, с. Шешори у «Гуцули, Гуцульщина», 3-4/2011 – Літературно-Мистецький і громадсько-суспільний часопис – м. Косів Гуцульщина – жовтень 1996, автор Степан Пінчук.

24 Серпня – День Незалежності України – урочисте відзначення Сучавською філією СУРУ

(Початок на 8 стор.)

любов'ю і професійністю на «Кобзарі» Тараса Шевченка і частково переклав його на румунську мову. Переклад допоміг йому в значній мірі вдосконалити українську мову, а це допомагає продовжувати цю нелегку роботу з надією закінчити її в 2014 році, коли весь культурний світ буде вшановувати 200-і роковини від дня народження пророка української духовності. «Якщо здійсниться те що я чував – говорить румунський поет – що Тарас Шевченко буде канонізованим, то Україна стане великим переможцем в світі духу!»

Іван Козмей надіється на запрошення на урочистості, присвячені українському генію в наступному році зі сторони Спілки Письменників України! Читає на закінчення, вірш, присвячений Шевченку, написаний румунською мовою: «Святі спонуки українцям звідусіль»

Лунає пісня «Місяць на небі» у виконанні квартету.

Запрошений до слова, Вікентій Николаичук, бувший депутат української меншини в Парламенті Румунії, вітає Генеральне Консульство, Сучавську філію СУРУ та всіх присутніх з Днем Незалежності України та пробує коротко представити особистість і творчість чернівецького письменника, перекладача на обох мовах – румунську та українську – важливих творів обох літератур, Мірчу Лютика. Такі діячі культури, підкреслює В. Николаичук, завжди будуть спільними знаменниками в процвітанні духовних стосунків між нашими народами.

Коли квартет виконав перші акорди пісні «Гуцулка Ксеня», аудиторія перетворилась у величезний своєрідний хор.

Створилась така чаруюча душевна гармонія, як то буває тільки між українцями, коли вони дають серцю волю співати. Заспівав старовинну румунську дойну відомий буковинський співак Флорін Зузяк, співала

українські пісні пані Надія Боєчко. Але понад все співала українська щира душа, бо лунав у ній клич єднання, миру і братерської любові!

Мені чомусь-то пригадалися (приблизно) рядки поета Ігоря Калинця: «Матір і Вітчизна такі близькі слова, / Що вміститися між ними / Може тільки бо сльоза!»

Натхнений глибоким осмисленням цього метафоричного порівняння, я почув як виривають з душі слова, котрих не зміг інакше назвати, як тільки «День Вітчизни»:

Сперечалися онуки: кого день народження
найгарніший, найважливій,
вартий святків сьогодення –
матері, сестрички чи бабусі,
друзів, вчительки, татуса...

Усміхнувся дідусь з-під вуса
І погладив всіх очима...

Найгарніший, найважливій,
вартий святої таїни –

День народження Незалежної Вкраїни!

У КОСОВІ Є ГЕТЬ УСЕ НА ЯРМАРКУ

КОСІВ, Івано-Франківська область. Це місто – неофіційна столиця карпатських сувенірів, у якій буйним цвітом розквітли мистецькі промисли. Мистецькі промисли, як доповнення до солеваріння, почали розвиватися ще за Австро-Угорщини. 1850 року в містечку, яке тоді було центром повіту, створили ткацьке товариство. Пізніше з'явилася ткацька школа. А в першій половині ХХ ст., вже у польські часи, Косів став центром килимарства.

Зараз Косів – районний центр з населенням у 8,000 осіб, що розташований на берегах річки Рибниці. Тут завжди існували сприятливі умови для розвитку художніх промислів: ліси давали прекрасний матеріал для точіння, різьблення і випалювання. Розвинене вівчарство породило тканина і виготовлення килимів, виробництво різноманітних декоративно-побутових речей з шкіри. Наявність гончарної глини стала основою для розвитку кераміки. Додалося своєрідне світосприйняття місцевих жителів, їхні талановиті руки. Тому немає такого мандрівника, який, побувавши на Гуцульщині, не відвідав би Косівський базар.

На початку 1990-их років цей базар, а скоріше – ярмарок, розташовувався в центрі міста. Згодом перемістився на територію села Смодна, що відразу за мостом через Рибницю. На базар їдуть з Криму, Донеччини, Слобожанщини, Таврії, Києва, Волині, навіть з-за кордону. Вкритими каменем-кругляком, з глиною між ним, доріжками повз сувенірні кіоски проходять десятки тисяч покупців. Найкраще тими доріжками ходити в гумових чоботах, а не в сучасному взутті. Тож нерідко бачиш, як з авт виходять тендітні панночки, скидають взуття на шпильках, взувають чоботи, або калоші (по місцевому «гумаки»), і поринають у вир базару. Скуповують усе старе, що бачать. Чи вишиванку, чи кожух якийсь – усе беруть. І тішаться, як малі діти.

Гуцули встають рано. Тому, якщо хочете придбати щось дуже видатне, треба бути на ньому не пізніше 6-ої ранку. У цей час тут з'являються перекупники, які потім спродують придбане на курортах Яремче, Буковель, а також у Києві. Люди на базарі прості, привітні. З ними можна торгуватися. Особливо під кінець роботи базару о 12-ій годині дня. Щоправда, і вибір тоді значно менший.

Базар вирує, п'є пиво і їсть бринзу. Саме тут відчувається особливий кольорит і дух горян. Там кольоритний продавець грає на сопілці, там – на дрімбі, той свище у свищик, а той розповідає, як відомий політик купував у нього різьблену таріль. Та так розповідає, що вже вишикувалися в чергу покупці.

Майже всі речі виготовлені руками місцевих майстрів. Усе автентичне, унікальне і високоякісне. Лише тут можна придбати справжні карпатські вишиванки з дивовижними візерунками, довгі жіночі сорочки, виплетені бісером, у яких могла ходити славнозвісна Роксоляна.

Літній гуцул продає широкі шкіряні паски і кінну зброю. Через декілька метрів – гора плетених з лози корзин. На зразок тих, в яких святять паску і використовують для різних господарських потреб.

Але це ще не сувенірний ринок. Щоб до нього дістатися, потрібно пройти крізь довгі торгові ряди, де торгують городиною, одягом, іншими товарами. До цієї частини ринку притупилися продавці тканих сорочок, рушників, килимів і веретен, запасок, безрукавок-кептарів, капелюхів, вишитих рушників, вишивок, від яких рябіє в очах. Капелюхи, до речі, коштують дорого, але, обшиті різноколірними лепітками, мають досить переконливий вигляд.

На найголовнішій частині ринку у два ряди стоять дерев'яні кіоски, в яких, здебільшого, продають високохудожнє різьблення, вироби зі шкіри і металу, а також – з бісеру. Останні називають ґерданами або селянками. Широко представлені вироби з кераміки – глечики, макітри, декоративні тарілки, кахлі, свистки, збанчики, цукернички, дзвіночки, писанки, плитки, плесканці, куманці. Все це має неабиякий попит. Саме в цій частині ринку продає неперевершені мистецькі вироби з глини Вікторія Швець – художник-керамік. Тарелі незбагненних, казкових сюжетів, які вона вигадує сама, фантастичні риби з глини і багато іншого.

Володимир і Олександра Стецики тчуть фантастичну казку, закодовану у древніх символах і сюжетах. Попитом користуються також різьблені шкатулки і тарілки з горіха, грушки, черешні і взагалі з деревини плодкових порід. З лісових порід найбільше тут ціниться явір. Ось, приміром, красуються вирізьблені з дерева шахи. Усі фігури стилізовані під гуцулів, навіть король і королева. Робота така філігранна, що це відчуває й далеко від мистецтва людина. Майстер використовує для чорних фігур горіх, а для білих – явір. Над такими шахами треба сидіти щонайменше місяць. Відповідно й ціна чимала. А от ліжники доступні всім. Ці карпатські ковдри роблять з овечої шерсті. Подібні ковдри роблять в Європі лише в Карпатах і в Португалії.

Важко відмовитися від гуцульських ковбас, сушених білих грибів, коників з сирного тіста. Недарма гуцули кажуть, що тут можна придбати й дідька.

Вітаючись, гуцули кажуть: «Братчику срібненький, як сі маєш?» У Косові «міщани терті купують груші на вербі», «килими висять на плоті, мов хтось повісив раю шмат», а ще там «пані писанок шукає, сукна старого, кептаря», там люд з усіх світів щось купує і щось продає...

Олександр ВІВЧАРИК
(З часопису «Свобода», США)

ПСЕВДО-МЕГАЛІНГВІСТ ІВАН РОБЧУК СУНЕ СВОГО НОСА У ЧУЖЕ ПРОСО

Кон'юнктурний головний редактор часопису «Curierul ucrainean», псевдо-мегалінгвіст, який вважає себе світилом у мовознавстві, хоч насправді він у ньому ледь блимаючий каганець, редактор «Румунсько-українського розмовника», друкуючи відповідь Івана Гербіля на мої критичні замітки про цей посібник, грубо порушує професійну деонтологію і основні правила журналістської практики своїм самовільним втручанням у зміст статті автора «розмовника».

Аби «насолоти» мені і помститися (помста – зняряддя дурня – каже народна мудрість) за те, що я посмів звернути увагу на помилки в «розмовнику», які він пропустив, бо, мабуть, редагуючи його, той «мовознавчий каганець» був геть підсліпуватий, псевдо-мегалінгвіст, задоволено потераючи руки, вивів своїм тупим пером надзаголовок «Відповідь псевдо-лінгвістові Михайлу Михайлюку» до трохи іронічного заголовка пана Гербіля – «Нерозгадана ще загадка 3-ох крапок (...), і не тільки...», словом, суне свого носа у чуже просо.

Бо ж звідки псевдожурналістові знати, що в критично-полемічних статтях суворо заборонено втручатися, щось викреслювати, додавати чи змінювати.

Більше того: псевдо-мегалінгвіст тим же тупим пером продовжує свою жалюгідну «самодіяльність» і в тексті пана Гербіля, наприклад

там, де йдеться нібито про «брак ком і крапок» у мене, додаючи, що це «річ звична чи не в усіх статтях, які він (себто я) пише чи редагує». Якщо мовлю неправду, то хай покаже коректуру статті пана Гербіля.

За незмінними правилами журналістської етики і практики відповідь автора, який не погоджується з критикою на його адресу, дається у тій же газеті чи журналі, тією ж мовою. Тільки у разі відмови надрукувати її автор може подати свою репліку до іншої публікації.

Отже, псевдо-мегалінгвіст і псевдо-журналіст Іван Робчук мав право надрукувати відповідь пана Гербіля тільки у разі відмови «Українського вісника» помістити її на своїх сторінках.

Та осліплений бажанням обілити свою «репутацію» Іван Робчук ще й намовляв автора «розмовника» відгукнутися в «Curierul ucrainean».

Хай псевдо-мегалінгвіст буде спокійний: я ніколи не вважав себе лінгвістом-науковцем, а тільки знавцем української мови, тож називати мене «псевдолінгвістом» дешевинка. Якщо його все ж таки свербить займатися «самодіяльністю», то хай пише свої передовиці школярського рівня, в яких переповідає перебіг подій без жодної власної ідеї. Тільки не про творчість Шевченка, бо раз уже осоромився, називаючи поета «великим генієм» (є і малі генії?), перекручуючи класифікацію творів Кобзаря...

«Містерія» трьох крапок розвіяна!

Згідний з думкою пана Івана Гербіля, що «під божим сонцем є місця для всіх» – наводжу слова, якими він закінчує свою «репліку» у «Curierul ucrainean» на мої критичні зауваження про «Румунсько-український розмовник» і що словесний «герць» між нами треба закінчити. Хочу тільки запевнити його, що глибоко помиляється, вважаючи, що за останні місяці я, «в пошуках сенсаційного», намагаюся «різними засобами розгромити те, що створили інші».

Я тільки уявив себе потенційним користувачем розмовника, звернувши увагу на, так би мовити, технічні вади посібника – незручність у користуванні через надто великий формат, дрібний шрифт, певною мірою зайві інформації, а також навів приклади багатьох помилок у поданні лексем, виразів, запитань українською мовою. У моїх замітках є певна іронічність, та вона далека від «грубого сарказму», як пише пан Гербіль.

А ціль моїх зауважень і виправлення помилок найпростіша – допомогти користувачам, аби вони не осоромилися, замовляючи, наприклад, до м'яса **гарнітур** замість **гарніру**. Це міг зробити редактор посібника, і тоді було б все гаразд. Та, мабуть, він уважав, що помилки самі повинні були зникати зі страху перед його докторським званням.

Очевидно, з моїми поправками погоджується і сам пан Гербіль, оскільки у своїй відповіді у «Curierul ucrainean» Nr. 245-246/2013 (Misterul

încă neelucidat al celor 3 puncte (...) și nu numai...) він «елегантно» їх замовчує, натомість розводить теорію про значущість трьох крапок і картає мене за незнання поняття «блошиний ринок», підкреслюючи відносну синонімічність «ринок-ярмарок», за користування застарілими словниками, виправдовує вживання «пірожне» замість «тістечка», бо, ось, і в Києві подібуються обидва варіанти (отже, хлопці, засмічайте сміливо українську мову русизмами!).

Із іронічною зверхністю запитує мене пан Гербіль про те, скільки мов міжнародного користування знаю. Жодної, пане Гербіль. За винятком російської, яка колись мала такий статус.

У свою чергу, насмілюся запитати пана Гербіля: українською він володіє, як рідною, як спеціаліст, чи як іноземною? Бо за всіма правилами журналістської практики відповіді даються тією ж мовою, якою написані критичні замітки, у тій же публікації, в якій вони появились. Запевняю пана Гербіля, що я мав надрукувати його «репліку» без вагання і без змін. Цього вимагають професійна деонтологія і журналістська етика.

Отже, кінець, бо інакше вийде щось схоже на фокус: я вийматиму з «розмовника» помилки, а пан Гербіль спритно ховатиме їх, прикриваючи трикрапками...

П.С. А чи пан Гербіль згідний із такою негідною і підступною «самодіяльністю» свого редактора?

Михайло МИХАЙЛЮК

Ой дівчата-небожета, йкого ви насіння?
Ци чули сте, дівчаточки, про те потепління?
Єк глобальне потепління у горах настане.
Гуцули всі потерпіють, будут, ек цигани!
Де колис росли смереки, гладкі буки й граби,
Тогда будут рости пальми, рідше – баобабі.
Ніхто в горах не вздрит вовка – ой колис як вили!
Замість стругів у потоках будут крокодили!
Повсихають всі смереки, буки та їлиці,
Не буде вже ані гриба, дес щезнут косиці!
Ні афінів, ні го'одзів, ні білів, ні рижків,
А де в хаті купа дітей, молока – ні ложки!
Усі кури поздыхають, качки та й індики,
Будут сі гребти під хатов якісь птахи дикі!
Сонце буде все палити, морозів не буде,
Про сніг, град і ожеледу гуцул гет забуде!
Замість грушок на дерева віростут банани,
Уже зима не наступит, знов весна настане!
На вільхах і на вербах, ніби йкісь прикраси,
Будут висіти достиглі ківі й ананаси!
Пропадут грушки-гнилиці, віздихають оси,
А волоські горішечки зародят кокоси!

СПІВАНКА ПРО ГЛОБАЛЬНЕ ПОТЕПЛІННЯ

Коровоньки гуцулови вже не буде треба –
Буде спати під горіхом черевом до неба!
А ек зверхи кокос впаде, то гуцул кінетси,
Він той кокос як роздвбе – молока нап'єтси!
Гуцулам від тих горіхів добро не настане –
Бо з молока від кокосів не буде сметани!
Тепер будут всі гуцули Богу си молити,
Бо не зможут, ек колис, будзи вироб'єти!
А на дубах старочезних віростут вжолуди –
Вісушити та й змолоти – моцна кава буде!
Вже писанку гуцулочка не затисне в жмени –
Не вмістиси гуцулови в глибокій кишени!
Гет запаски поздоймают дівки й молодичі,
Кирниці повсихають – не стане водиці!
Можна буде голу дівку вздріти на музиці:
Без сорочки, без запаски, також без спідниці!

Гуцули си розпрошеют з гачами-штанями –
А встид будут прикривати лишень лопухами!
Апельсини й мандарини тут родити будут,
Смак кулеші, будза й бриндзи гуцули забудут!
Про ковбасу і про сало зачнут забувати,
Замість свиней гуцул буде кен'уру тримати!
Ковбасою не запахне, не зашкварчит сало,
Ананасів буде повно – хліба буде мало!
Вже не будут гуцулочки давати принаду
Червоними яблучками з зеленого саду.
І в флосрочку гуцули вже не будут дуги,
Ані скрипки, ні цамбалів вже не буде чути!
Та й про дримбу вже забудут добрі господарі,
Кожний гуцул буде грати на банджо й гітарі!
Ой, співанки, співаночки та й гуцульські данці –
Заспіваєте у данцах, ек ті африканці!
Жель ми рідних гуцуликів – аж течут ми слози,
Шо у горах сніги щезнут та й люті морози!

**Записано від Петра ШТЕФУРИ,
учителя-пенсіонера, 73 роки,
с. Селятин, Україна**

Приємний запах липи надає нам доброго настрою, в подвір'ї Сігетського лицю ім. Драгоша Воде (колишній Філімон Сирбу). Поволі, подвір'я починає наповнюватися бувшими учнями XI-го класу «Е» української секції – випуск 1961 р.

Це був перший випуск після з'єднання шкіл: румунської, мадярської та української. Нам приємно і раді, що маємо нагоду зустрітися з нашими викладачами. Їх залишилось тільки четверо: математики Василь Бучковський, якому минуло 90 років, – музики і психології Михайло Крамар, української мови Емануел Рей, економіки і філософії – Іван Боднарюк, який, на жаль, не міг прийти на нашу зустріч.

Пригадуємо собі, що до VIII-го класу записалися 44 учні, а закінчили XI клас тільки 21 учень (з яких двоє вже покійні).

Після привітань і фотознімок в подвір'ї заходимо до одного з класів, де пан проф. В. Бучковський читає каталог.

Дивне почуття в нас, ми знову учнями стали, іскра молодості зажеврила в наших серцях. Нікому не хочеться вірити, що пролетіли роки так скоро – більш півстоліття.

Після хвилини мовчання за наших колег і професорів, яких вже немає між нами, почалися дружні розмови і спогади юності. Дуже приємний сюрприз зробив нам поважний наш викладач української мови Емануел Рей, всім нам подарувавши з авторським підписом свою книжку «Tablouri memorabile». В нього це вже четверта книга.

Захотілось декотрим побачити наш клас, який знаходиться на III-му поверсі. Тільки тепер, коли піднімались поволі по сходах, відчули різницю років – не так як колись то було, коли летіли по сходах.

Іскра молодості зажеврила знову!

В класі – сюрприз, замість парт якісь маленькі квадратні столики! Як за ними сидять учні?! Хоч минуло стільки років, кожний пам'ятав своє місце за партою.

Щоб віддати подяку і честь нашим покійним викладачам, поїхали всі на кладовище, де преподобний отець Лаврюк з української православної церкви Сігету провів панахиду за наших дорогих викладачів: Новосівського, Данилюка, Оленчук, Фраціяна, Павлюка та інші.

Ми горді, що мали таких добрих викладачів, але їхній труд не був даремний, з наших колег більше половини закінчили вищу освіту, а решта

техніки в різних галузях.

З наших випусників класу є: лікар, інженер, викладачі математики, історії, румунської мови, аптекар, священник, медсестра, бухгалтер та інші професії.

Слід згадати заслуженого університетського професора фізики з Клузу Івана Арделяна, який не тільки спеціаліст по фізиці, але і наш славний поет.

На завершення нашої зустрічі ресторан «Старий замок» (Curtea Veche) чекав на нас з смачними стравами, де лунали українська пісня, чудовий голос о. Штефана Федька і мелодійні акорди вальсу. Ми стали знову юнаками, а народна українська пісня «Літа минають, літа минають» підказує, що «у двадцять років, і в сорок років, і в сімдесят ми все молоді».

До слідуєчої зустрічі в 2015 році, дорогі колеги і професори!

Юрій ПЕРЕЖУК

Відбувся навчальний тур в Румунію за підтримки Європейського Союзу

Фондом підтримки підприємства м. Яремче в партнерстві з румунською Асоціацією місцевого розвитку «Іван Криван», спільно з Івано-Франківською обласною державною адміністрацією, за підтримки Європейського Союзу в рамках Програми транскордонного співробітництва Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна 2007-2013 впроваджує проект «Розширення прав і можливостей жінок в сільській місцевості Івано-Франківської області в бізнесі у секторі зеленого туризму».

У рамках проекту організовано та проведено тренінги для жінок, які хочуть започаткувати власну справу в туристичній сфері, або вже мають свій бізнес і прагнуть покращити свої знання і навички.

До проведення заходів були залучені професійні українські та румунські тренери. Мета тренінгів – сформуванню ефективний

механізм залучення і успішної роботи жінок у секторі надання туристичних послуг. Загалом проведено 4 заходи в Яремчі, Косові, Верховині та Надвірні, участь в яких взяли 60 жінок.

Заключним етапом став навчальний тур в Румунію для всіх учасників тренінгів, який було проведено 28-30 серпня 2013 року. У заході взяли участь 60 осіб, серед яких, окрім жінок-учасниць тренінгів, були також присутні представники управління зовнішніх економічних зв'язків і туризму облдержадміністрації, регіональних інформаційно-туристичних центрів та працівники відділів туризму проектних регіонів. Учасники туру відвідали населені пункти Окна-Шугатаг, Сепинца, Сігету-Мармаціей та Бирсана (повіт Марамуреш), де мали змогу ознайомитись з роботою атракційних об'єктів, поспілкуватись з провайдером туристичних

послуг, а також вивчити позитивний досвід організації та ведення бізнесу в галузі сільського туризму.

Окуляри

(Бувальщина)

В одному марамороському селі був старий дяк. Коли читав, брав окуляри на очі та говорив:

– От гарна вигадка оці окуляри: якби не вони, то не міг би я тепер читати.

А був в тому селі парубок Петро – такий, як то кажуть: з дуба вигнався, а розуму нема. Він же й почув, що дяк казав та й думає собі: «Е, стій, це коли так, то й я письменний буду!»

Прийшла неділя: базар у місті, ото Петро уже й їде у місто і зараз розпитався, де там ті окуляри продаються та туди прийшов:

– Дайте мені окуляри!

Крамар йому їх, мабуть, десятків зо два висипав.

– Вибирайте, – каже.

Почав Петро вибирати – узяв, які там ближче лежали, настромив їх на ніс та й каже:

– А чи нема у вас книжки якої?

Крамар дав. Розгорнув Петро книжку, дивиться крізь окуляри – нічого не розбирає.

– Ні, – каже, – це негарні.

Узяв інші, подивився крізь ті окуляри, знов нічого не розбере. Далі ще одні, другі, треті і так усі перебрав, а ніяк не прочитає.

– Що це, каже крамареві, у вас окуляри неписьменні? Крамар задивувався:

– Як, каже, неписьменні? Та ти сам, хлопче, чи письменний же?

А Петро йому:

– От розум у вас! Та якби я був письменний, то навіщо б я окуляри купував?

Подав Алекс КОРНИЦАН

Василь Сухомлинський

Соромно перед соловейком

Оля й Ліда, маленькі першокласниці, пішли до лісу. Після втомливого шляху вони сіли на траві відпочити й пообідати.

Витягли з сумки хліб, масло, яєчка. Коли дівчатка вже пообідали, недалеко від них сів на дерево соловейко й заспівав. Зачаровані прекрасною піснею, Оля й Ліда боялись поворухнутись.

Соловейко перестав співати.

Оля збрала недоїдки й шматки газети, кинула під кущ.

Ліда забрала недоїдки, загорнула в газету й поклала в сумку.

– Навіщо ти забрала сміття? – запитала Оля.

– Це ж у лісі... Ніхто не бачить...

– Соромно перед соловейком... – тихо відповіла Ліда.

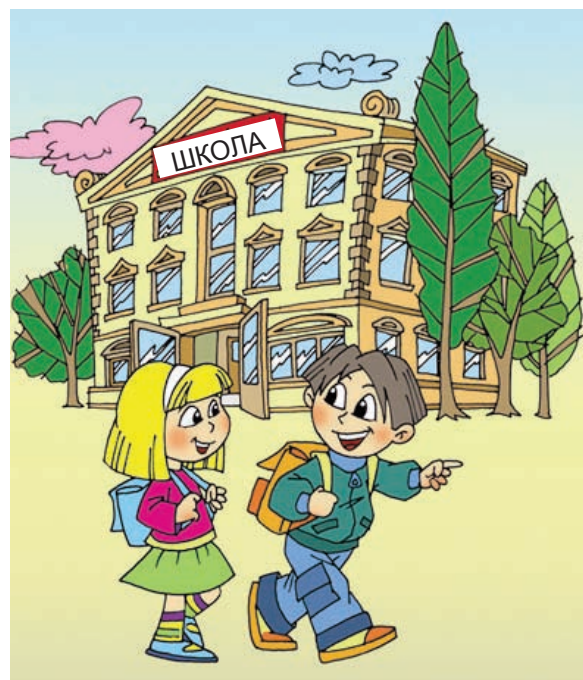
Скажи людині: «Доброго дня!»

Лісовою стежинкою ідуть батько і маленький син. Довкола тиша, тільки чути, як десь далеко вистукує дятел та струмочок дзюркотить у лісовій гушавині.

Аж тут син побачив, що назустріч їм іде бабуся.

– Тату, куди бабуся йде? – питає син.

– Зустрічати або проводити, – каже батько й усміхається. – Ось як ми зустрінемося з бабусяю, ти й скажеш: «Доброго дня, бабуся!»

– Навіщо ж казати ці слова? – дивується син. – Ми ж її не знаємо.

– А ось зустрінемося, скажемо бабусі ці слова, тоді й побачиш, навіщо.

Ось і бабуся.

– Доброго дня, бабуся! – каже син.

– Доброго дня, – каже батько.

– Доброго вам здоров'я, – відповідає бабуся і усміхається.

І хлопчик побачив: усе довкола змінилось. Сонце засяяло яскравіше. Верховіттям дерев пробіг легенький вітерець, і листя заграло, затремтіло. У кущах заспівали пташки – раніше їх і не чути було.

На душі в хлопчика стало легко.

– Чому це воно так? – питається син.

– Бо ми побажали людині доброго дня.

Гумор

Семен прийшов зі школи і говорить батькам:

– Мама, тато, нам з математики задали задачу придумати!

Іде у свою кімнату, і через півгодини виходить із завданням:

– «Гусак важить 15 кілограмів, а свиня важить 100 кілограмів».

– Семенку, в задачі має бути не лише умова, але й питання!

Семен знову йде, через півгодини повертається:

– «Гусак важить 15 кілограмів, а свиня важить 100 кілограмів. І що?!»

Один хлопчик весь час писав слово «пішов» через «о» (пошол). Вчителька його змусила залишитися після уроків і

написати це слово 50 разів, щоб запам'ятати. Хлопчик все зробив, як веліла вчителька. Йдучи додому, він залишив їй записку: «Я написав 50 разів слово „пішов“ і „пошол“ додому»

Географія. – Петя, скажи, що ти чув про Панамський канал, – запитує вчитель. – Нічого, наш телевізор такий канал не ловить.

У школі вчитель говорить учням:

– Хто з вас остаточно вважає себе тупицею? Встаньте.

Після довгої паузи піднімається один учень:

– Так ти вважаєш себе тупицею?

– Ну не зовсім, але якось ніяково, що ви стоїте один.

Перший день у школі

Перший день осені. Ще він і нехолодний, але вже деякі дерева почали скидати з себе пожовкле листя. Всі діти з нетерпінням чекають, коли задзвонить перший дзвоник, щоб приступити після довгої перерви літніх канікул до занять.

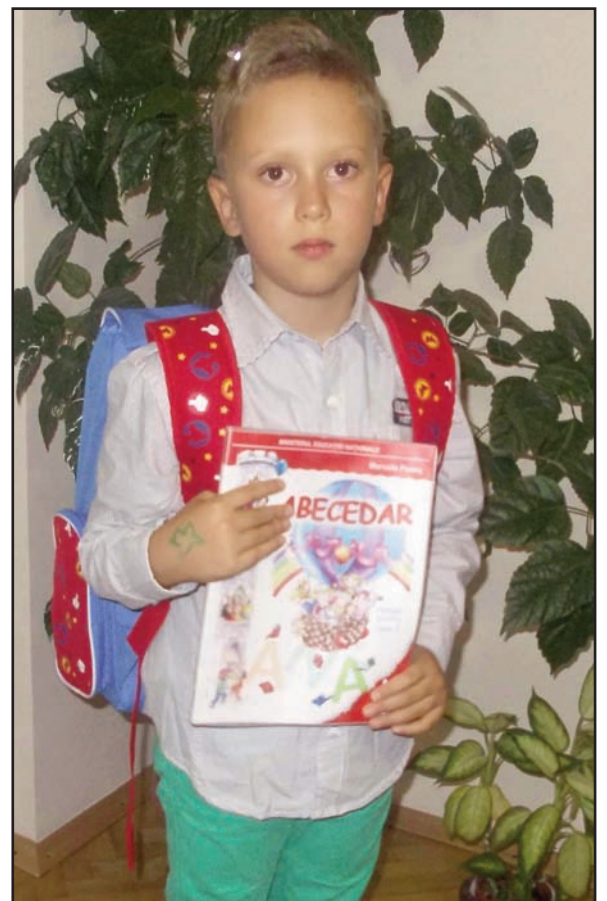
Хвилюються батьки. Хвилюються діти.

З нетерпінням і хвилюванням, а також із цікавістю першокласники чекають перший дзвоник і упізнати свою учительку. «Учитель – майстер життя», – кажуть у народі.

Основне його завдання – навчити дітей жити, бути людьми на землі.

Вони допомагають дітям знайти свій шлях у житті. А найголовніше – своїми справами і своїм словом викладають найголовнішу науку – бути людьми. Учитель веде дітей крізь роки дитинства, юності, здійснює щоденний, часом непомітний подвиг – віддає свої знання, вкладає в своїх учнів частку свого серця.

Редакція газети «Український вісник» бажає всім учням, успіхів у навчанні.

Першокласник Росаріо Божук, с. Кричунів

Антоніна Грицаюк

Тарасова наука

Молодчина наш Тарас,
Вже іде у перший клас,
Всі радіють мама, тато,
У родині справжнє свято.
Мов тут все в них до ладу,
Та накликали біду,
Не піду до школи, крапка,
Хочу вчитися на татка.
Хочу мати я машину,
Щоб всі заздрили без впину.
Пиво в ліжку, каву, квас,
Буде справжній тоді клас,
Класні речі, класну хату,
На морозиво багату.
Щоб була в ній класна дама,
Геть не вчителька, а мама.

Ольга Владимировна Шевченко

В перший клас

Я часто згадую той час,
Як не хотіли ми ходити
До школи зранку в перший клас.

Здавалося, що справжня мука
Вся ця абетка і наука.
І наша вчителька не раз
Поводитись навчала нас.

То сядь, то встань, то не крутись
Іди до дошки, не барись.

Тут не біжи, там не стрибай,
Вже час уроку, поспішай.

Пиши охайно, не лінуйся.
Читай підручник, не милуйся
Вікном, коли іде урок.
Посидь рівенько ще хвилинку,
Поки не пролуна дзвінок.

Слова докірливі такі
Враз забували ми малі
І не проходило ні миті,
Як починали знов шуміти.

Та зараз ми вже зрозуміли,
Чого від нас усі хотіли.
Чому повчали нас постійно
Поводити себе відмінно.

Мабуть тепер, вже десять раз
На думці я себе ловила,
Що знову хочу в перший клас.

Хоч на хвилинку завітати
На той урок і пригадати,
Як наша вчителька ласкава
Розповідала нам цікаво,

Так весело і незупинно
Про нашу рідну Україну.

Жанна Борисовна Коруняк

Калькулятор

Скільки буде два плюс два?
Ой забула голова!
А для чого рахувати?
Є для цього калькулятор.

З ним не лячно на контрольній.
Він надійний і кмітливий,
Порахує швидко, вмить,
Поки дзвоник задзвенить.

Він додасть нам і відніме,
І помножить і поділить.
Слава! Слава! Є у нас
Калькулятор просто клас.

Калькулятор не дитина
Він не вмє їсти й пити.
Язика то він не має,
Тільки оком нам моргає

Де ж він розуму набрався?
Може скаже нам секрет?
Чи чарівне слово знає,
Чи він носить амулет?

Ось яка тут таємниця!
В нього ж старші браття є:
Дистриб'ютор і комп'ютер
Йому снаги надає.

II-ий чемпіонат світу з футболу серед команд української діаспори - Тернопіль

Урочисте відкриття II-ого чемпіонату світу з футболу серед команд української діаспори відбулося 27 серпня на Тернопільському міському стадіоні.

Заявки на участь у цих футбольних баталіях подали команди з Канади, Естонії, Іспанії, Білорусі, Польщі, Румунії та інші. Відбулася церемонія відкриття, після чого розпочався матч Канада-Естонія.

Відтак, впродовж двох днів – 27-28 серпня – ігри відбувалися на футбольних полях парку «Топільче» та Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка. Фінал чемпіонату, який і визначив переможця змагань, відбувся 29 серпня на міському стадіоні.

Під звуки козацького маршу на футбольне поле вийшли команди-учасниці з Канади, Іспанії, Білорусі, Естонії, Придністров'я, Польщі, Румунії та Тернопільської міськради.

Від Румунії брала участь збірна Марамороської філії Союзу Українців Румунії в такому складі: Деніс Бринзаник; Михайло Шофінеті; Данієл Ускай; Богдан Бринзаник; Михайло Бринзаник; Михайло Цудик; Іван Добра; Юра Лева; Валентин Готечук; Юліан Лаврук; Микола Фетіко; Дорін Ціфрак; Іван Росус; Ангел Тівадар; Юра Мочернак та Лівіу Лукач.

Тернопіль уже вдруге поєднав українців з діаспори на футбольному полі. І, як зазначив міський голова Тернополя Сергій Надал, місто й далі готує приймати такі футбольні змагання, ставши тим самим центром діаспорного спорту в Україні.

У матчі-відкритті на Тернопільському міському стадіоні збірна команди діаспори з Естонії не залишила каменя на камені від діаспорян з Канади,

розгромивши їх з рахунком 5:1.

В інших поєдинках першого туру чемпіонату зафіксовано такі результати: Придністров'я-Іспанія – 7:0, Білорусь-Міська рада (Тернопіль) – 0:6, Польща-Румунія – 0:5.

Отже, у групі «А» лідерство з трьома очками захопили естонці та команда Тернопільської міської ради, а в групі «Б» першу позицію ділили команди Придністров'я та Румунії, в яких було також по три залікових пункти.

До цьогорічного турніру підготовленишими виявилися естонці, які перемогли суперників з рахунком 5:1, а збірна Марамороської філії Союзу Українців Румунії виборола третє місце.

Сергій Іщенко, головний тренер команди української діаспори з Естонії: «Тільки три чоловіка зараз з того складу – воротар, бомбардир і другий воротар а так усі молоді, які грають в мене в команді на першість Естонії».

Ігор Бокій, представник міжнародної організації українців «Четверта хвиля», який був головним організатором

цього чемпіонату: «Ми ще організуєм певні екскурсії по Тернополі, Зарваниці, Лаврі – по тих місцях, котрі запам'ятаються для всіх гостей», Також він відзначив цьогорічну організацію змагання як дуже хорошу а організаційні моменти – «звичайно це є фінанси і ця сама велика проблема, котра нарешті і я думаю, що з наступними приїздами власне до України, Тернополя, буде так же вирішуватись, як і зараз вирішувалася. За рахунок підприємців, ліги підприємців з Тернополя з «Української справи», ну і не обійшлося, звичайно, без обласної федерації і без мера, міської ради, котра так само нам допомогла».

Раніше планувалося, що чемпіонат світу проводитиметься по чергово у різних містах України, втім, наразі найкраще піти назустріч діаспор'янам вдалося Тернополю, який вдруге поспіль приймає змагання.

Микола Мирослав ПЕТРЕЦЬКИЙ
Економічний радник СУРу

Подаємо нову адресу по інтернету нашої редакції:
E-mail: ukrainskyi.visnyk@gmail.com

Застереження

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК

UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор

МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК

Редактор – Тереза ШЕНДРОЮ

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОЮ

Редакція: Раду Попеску № 15, Бухарест

Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724

Друкарня S.C.SMART ORGANIZATION S.R.L., Бухарест, Румунія

Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România